

Godmanskap i Borås Stad

Stadsrevisionen • Borås

Kortrapport

Anna Duong
Andreas Ekelund

20
16

Inledning

Överförmyndarnämnden har till uppgift att utöva tillsyn över förmyndare, förvaltare och Gode män. En förmyndare, förvaltare eller God man är en ställföreträdare för en person som inte själv kan sköta sina angelägenheter.

Syftet med granskningen är att bedöma om Överförmyndarnämnden i Borås Stad har en tillräcklig intern kontroll när det gäller rekrytering och uppföljning av ställföreträdare.

Granskningsresultat

Överförmyndarenheten hade år 2014 536 godmanskapsuppdrag, 93 förvaltareuppdrag, 250 förmyndarskapsuppdrag och 56 godmanskapsuppdrag för ensamkommande flyktingbarn.

Rekrytering av ställföreträdare

Överförmyndarförvaltningen gör en lämplighetsprövning av intresseanmälda ställföreträdare. Kontrollen omfattar om den sökande har försörjningsstöd från kommunen, finns med i polisens belastningsregister eller i kronofogdens register. Efter genomgången lämplighetsprövning utbildas ställföreträdare vid Vuxenskolan.

Ansökan/anmälan

En ansökan för godmanskap kan göras av huvudmannen, dennes make/sambo/ släktingar eller av överförmyndarenheten. Enheten bereder och lämnar förslag på förvaltare till Tingsrätten för beslut. Sökande kan också vända sig direkt till Tingsrätten. Detta kan ske om överförmyndarenheten inte anser att huvudmannen behöver en ställföreträdare.

Överförmyndarnämnden har som mål att handläggningstiden ska vara maximalt tre månader från det att ansökan kommit in till tilldelning av ställföreträdare. Det förekommer att tilldelningen går långsammare på grund av fördröjningar i Tingsrätten.

Kontroll av ställföreträdare

Överförmyndarenheten kontrollerar inte om ställföreträdarna har uppdrag i andra kommuner. Ställföreträdarna följs upp genom kontroll av årsräkningarna. Kontroll sker därtill genom synpunkter/ klagomål från anhöriga/huvudmannen/boendet. Överförmyndarenheten kommunicerar klagomål med ställföreträdare och den som har anfört klagomål. Nämnden får löpande information om klagomålen. Det har inte kommit in några klagomål under år 2015.

Entlediga ställföreträdare

Om en ställföreträdare missköter sitt uppdrag eller av någon annan orsak inte längre är lämplig, kan Överförmyndarenheten entlediga ställföreträdaren. Ställföreträdaren har även rätt att på egen begäran entledigas från uppdraget. Ställföreträdaren är skyldig att kvarstå tills dess att en ny ställföreträdare blir tilldelad för uppdraget.

Ställföreträdare till ensamkommande barn

Nämnden har fastställt som mål att förordnande av God man för ensamkommande barn ska ske inom 10 dagar. Lämplighetsprövningen genomförs enligt reglerna. På grund av den akuta situationen tvingas överförmyndarenheten snabbt utbilda nya ställföreträdare för ensamkommande barn. Samarbetet med migrationsverket fungerar inte tillfredställande i dagsläget.

Risakanalys och plan för intern kontroll

Överförmyndarenheten ingår i Sociala Omsorgsnämndens riskanalys och interna kontroll. Överförmyndarenheten har på grund av resursbrist inte genomfört någon brukarundersökning.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har genomfört en inspektion avseende Överförmyndarnämndens årsredogörelser för verksamhetsåret 2014.¹ Länsstyrelsens bedömning var att akterna var i god ordning och noggrant skötta samt att handläggningen sköts på ett bra sätt med en hög ambitionsnivå av kompetenta handläggare.

¹ Inspektion enligt 19 kap 17 § föräldrabalken och 20 § förmyndarskapsförordningen

Stadsrevisionens bedömning

Stadsrevisionen bedömer att Överförmyndarnämnden har en tillfredsställande intern kontroll för rekrytering av ställföreträdare. Stadsrevisionen noterar att ingen kontroll görs av befintliga ställföreträdare annat än att redovisningar av räkningar följs upp, och att eventuella klagomål följs upp och redovisas i nämnden. Vi bedömer att nämnden bör genomföra stickprovskontroller, i enlighet med lämplighetskriterierna, för att säkerställa att ställföreträdare fortsatt är lämpliga för uppdraget.

Vi vill peka på de risker som kan identifieras i samband med en akut situation för ensamkommande barn, och noterar att förvaltningen har tvingats minska utbildningsinsatsen. Det är väsentligt att nämnden fastställer en riskanalys och en internkontrollplan, och att denna innehåller riskbedömningar och kontrollmoment kopplade till situationen för ensamkommande barn och rekrytering/uppföljning av ställföreträdare för dessa.

Överförmyndarenheten bör genomföra brukarundersökningar för att kartlägga om ställföreträdarna genomför sina uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Stadsrevisionen noterar att inga klagomål har registrerats för 2015, men vill framhålla vikten av att klagomålsrutinerna är utformade så att huvudmän/anhöriga med funktionsnedsättning och/eller språksvårigheter kan hantera dem.

BORÅS STAD

STADSREVISIONEN

BESÖKSADRESS Sturegatan 42 POSTADRESS 501 80 Borås
TELEFON 033-35 71 54 FAX 033-35 71 57 E-POST revisionskontoret@boras.se
INTERNET boras.se/revisionskontoret